

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 131. Qualis communicatio cum Judæis prohibita sit Christianis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

ret, cum lex humana in casu necessitatis obligare desinat. Sanch. l. c. num. 8. Sylv. v. *Judeus*. q. 1. Pirh. num. 2. uti hæc omnia statuta cit. c. nullus. 18. q. 1. Sexto prohibetur Christianis omnibus servire Judæis pro mercede in eorum ædibus assidue, per c. ad hæc. h. t. ubi Alexand. 3. præcipit Prælati Ecclesiarum, ut subiectis sibi id interdiciant, etiam, si necesse est, sub interminatione censurarum, additâ etiam memoratâ sæpe ratione, ne Judæi de facili ob continuam conversationem & assiduam familiaritatem ad superstitionem & perfidiam simplicium animos inclinent. Item per c. 13. h. t. ubi & alia ratio additur: nimirum ne filii liberæ famulentur filiis ancillæ; quæ ratio & illud evincit, quod prohibitio hæc locum quoque habeat, sive assidue aut frequenter, sive raro iis serviant. Item sive serviant illis intra sive extra domus eorum. prout docent Jo. And. in cit. c. ad hæc in fine. Felin. num. 3. Barbof. num. 4. Gonz. num. 1. Sylv. v. *Judeus*. q. 2. dicto 3. Sanch. l. c. n. 19. & 29. Pirh. h. t. n. 6. & alii, contra Gloss. in cit. c. ad hæc. v. in eorum domibus. & Abb. ibidem num. 2. ait tamen Pirh. citans pro hoc Azor. l. c. q. 8. Sanch. l. c. n. 20. & c. 2. h. t. non esse prohibitum Christianis locare operas suas Judæis, sive intra, sive extra domus eorum, si Judæi sint absentes, v. g. ædificium aliquod in eorum utilitatem extruendo, colendo eorum agros, multoque minus locare illis res suas. v. g. currus, jumenta, tamen si Judæus quandoque veniat ad inspiciendum ædificium, agriculturam &c. cum tunc non censetur esse moraliter præsens, sicut si continuò adstaret operariis. Verùm sic videtur, non satis elidi ratio adducta ex c. 13. h. t. nimirum non licere servire Judæis (quale quid est ædificare illis domus, colere eorum agros) ne filii liberæ filii ancillæ famulentur. Nihilominus tamen, licet Judæus habere non possit mancipium Christianum, posse tamen habere illum colonum, qui peragat omnia jura, quæ de colonis & originariis statuuntur, ita tamen, ut si Judæus illum alio transferat, vel in alio obsequio, amittat Jus Coloniarum & Jus Domini, tradit Barb. in c. multum. h. t. n. 1. citatis Abb. Cardin. Jo. And. Felin. & pluribus aliis. Possit etiam Judæum, non quidem principaliter, in consequentiam tamen juris quod possidet. v. g. fundi habere servum adscriptitium illi fundo, tenet idem Barb. l. c. n. 2. citatis Marquard. tract. de *Judeis*. p. 2. c. 5. n. 20. Azor. p. 1. l. 8. c. 22. q. 8. Sanch. in prac. de cal. com. 1. l. 1. c. 31. num. 21. Ricciul. l. c. l. 1. c. 28. n. 21. non tamen ei imponere aliquod onus ultra ea, quæ peragere debent coloni originarii, ut Ricciul. l. c. n. 23. Unde etiam dispensare nequit Episcopus, ut Fœmina Christiana nutriat filium Judæi etiam in sua domo, cum id prohibitum Jure Canonico, in quo dispensandi potestas non legitur concessa Episcopo, nisi id alicubi exprimat. ac ita tenent Francisc. Leo in thes. fori *Eccles.* p. 4. c. 4. n. 45. Ricciul. l. c. l. 2. c. 28. n. 18. Barbof. in c. ad hæc. num. 3. & 4. Pirh. cit. num. 7. in fine. Quin & juxta peculiarem constitutionem Gregor. XII. quæ incipit: *antiqua Judæorum*, Judæus retinens mulierem Christianam contra SS. Canonum statuta potest puniri, etiam ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, cum sit unus ex casibus comprehensis in dicta constitutione.

Quæst. 132. An & qualiter liceat Judæis habere servum vel mancipium Christianum?

Resp. tametsi Christiano licitum habere servum Judæum, modò is non commoretur cum illo, ita ut habeat illum domesticum & familiarem, ut Pirh. h. t. n. 16. cum Sylv. v. *Judeus*. q. 3. n. 5. dicto 1. secundum dicta; non tamen licet Judæis habere non tantum famulos, sed & servos & mancipia Christiana in domibus suis. Pirh. n. 17. pro ut constat ex c. *Judei*. h. t. neque Principes sæculares concedere possunt, ut in suis Provinciis habeant mancipia Christiana, Ricciul. n. 12. Scacc. de appell. q. 16. limit. 1. n. 129. Barbof. l. c. aut cum iis in hoc dispensare possunt Episcopi, ut Card. in c. ad hæc. h. t. Abb. ibid. num. 3. Socin. num. 5. Barbof. num. 5. citatis aliis cum Christiani libertatem consequantur, si fiant mancipia Judæorum etiam justo bello capta. ut Covar. l. c. p. 2. §. 1. n. 5. Salon. in tract. de domo. q. 3. a. 1. post. 3. conclus. 5. Sayr. in clav. reg. l. 9. c. 6. n. 12. etsi non minus probabiliter contrarium, nimirum, si Christiani gerant bellum injustum contra infideles, Christiani ab ipsis capti fiant eorum captivi jure gentium, ut Less. l. 2. c. 4. n. 12. Porro si Judæus Christianum emerit mercimonii & negotiationis gratiâ, poterit servus à quocunque Christiano redimi 12. solidis (intelligendo solidos aureos, quorum 72. faciunt libram auri, ut Abb. in c. ult. h. t. in fin. apud Pirh. h. t. n. 19.) sive ad ingenuitatem seu libertatem, sive ad servitutem. Gloss. Abb. Deci. in c. consuluit. il. 3. de appell. Surd. de alim. tit. 1. q. 18. num. 9. Ricciul. l. 3. c. 18. à princ. Barbof. in c. presenti. h. t. n. 3. Si verò emerit eum Judæus, ut sibi serviat, nullo dato pretio fit liber; ita ut neque Judæus amplius eum vendere, neque Christianus eum sibi in servum comparare possit. Pirh. l. c. juxta c. ult. & c. fraternitatem. Idem est, si servum emptum negotiationis causâ intra tres menses à die emptionis non exposuerit venale, eò quòd tunc fit præsumptio (quam Gloss. fin. in cit. c. ult. Hostiensis ibid. v. exposuerit. & Abb. asserunt esse præsumptionem juris, & de jure, quæ nullam in contrarium admittit probationem) Judæum non causâ negotiationis, sed ad serviendum sibi eum emisit. Pirh. l. c. Porro hic sermo est de servo baptizato aut baptizari cupiente, ut patet ex cit. c. ult. h. t. & si talem à Judæo quis emerit ignoranter, agere potest ad pretium seu interesse contra venditorem, qui eum decepit. Gloss. cit. & Hoff. De cætero quòd liceat Judæo habere servos adscriptitios seu colonos originarios, qui etsi mancipia non sint, aut in servitio personali, sed liberi, obligat tamen ad certa prædia, quæ deserere nequeunt colenda, uti & ad præstanda prædiorum dominis certa servitia, aut etiam pensiones, juxta c. *multorum* h. t. de hoc, inquam, dictum est supra, ubi de conversatione cum Judæis.

Quæst. 133. Num prohibitum Christianis fœminis, esse obstetrices & nutrices infantium Judæorum?

Resp. Affirmativè juxta c. ad hæc. h. t. ubi id ipsum prohibendum illis sub censura Ecclesiastica. Idque etiam, licet eos nutriant extra domus Judæorum, nec refert, quòd Legislator in cit. c. loquens etiam de dictis nutricibus, expressè dicat: *in domibus eorum*; cum id non dicat ad restringendam prohibitionem, sed quia id frequentius contingere solet, id exprimat. Adde, quòd etiam respectu nutricum in suis propriis domibus nutriendum infantes Judæorum habere locum possit ratio cit. c. nimirum periculum perversionis ex nimia